

DANSNÄTSVERIGE

Slutrapport statligt uppdrag 2003–2005

Sammanfattning	2
Dansnät Sverige – en bakgrundshistoria	3
Dansnät Sverige – verksamhet 2003–2005	7
Danskunskapande	7
Residens	10
Turnéverksamhet	11
Dansnät Sveriges föreställningar 2003–2005	12
Föreställningarnas publik	13
Organisation	15
Finansiering	18
Så här tycker parterna...	19
...om uppbyggnadsskedet och organisationen Dansnät Sverige	19
...om Dansnät Sveriges effekter lokalt, regionalt och nationellt	21
...om framtiden	22
Sammanfattande slutsatser	25
Referenser	28
Bilaga 1: Några föreläsare i Dansnät Sveriges danskunskapande verksamhet 2003-2005	29
Bilaga 2: På turné med Dansnät Sverige	30
Bilaga 3: Enkätfrågor, juni 2005	33

Sammanfattning

Efter två och ett halvt år med verksamhet, och några år av tankar och förberedelser dessförinnan, kan vi nu konstatera att Dansnät Sverige etablerats. I och med regeringens beslut att "permanenta och utvidga" Dansnät Sverige från 2006 har ett nytt steg tagits för att förnya svensk kulturpolitik. Att distribuera dans, sprida kunskap och utveckla ett kulturuttryck genom ett nätverk, det är verkligen en intressant utmaning. Dansnät Sverige utgör därmed ett verktyg i arbetet med att utveckla en styvmoderligt behandlad konst, men också ett steg i processen i formandet av den framtida kulturpolitiken.

Dansnät Sveriges arbete bygger på aktivt deltagande från nätverkets alla parter. Där finns själva kraften, i det demokratiska arbetssättet, i engagemanget, glädjen och enkelheten. Här behövs ingen utbudskatalog eller säljare, programinnehållet fastställs gemensamt och parterna tar sedan ansvar för att dansarna ges spelomöjligheter runt om i landet. Administrationen sköts till största delen av parterna, på hemmaplan.

Verksamheten har vuxit mer än någon kunde vänta. Under 2005 genomfördes ute i landet totalt 124 aktiviteter med 12 887 i publiken. Räknar man med Dansens Hus blir siffrorna istället 159 resp 20 305. Av aktiviteterna utgjorde 43% dansföreställningar och resterande workshops, publikprat m m, allt för att bygga upp kunskapen om och intresset för dans.

Parternas deltagande i Dansnät Sverige innebär, i varierande grad, en ambitionsnivåhöjning inom dansområdet. Som exempel kan nämnas en av parterna där man startade i stort sett på noll, men där verksamheten idag omsätter ca 1,3 Mkr. Självfallet har stödet från regeringen, kulturrådet och Riksteatern i allra högsta grad bidragit till att påverka denna utveckling som ju är så viktig för konsten, utövarna och publiken. Faktum är att de resurser som ställts till förfogande av staten fyrdubblats på vissa håll ute i landet. Dansnät Sverige är alltså en bra affär för staten också, inte bara för alla nuvarande och blivande dansälskare!

En fortsatt utveckling av dansområdet är dock nödvändig för att uppnå de målsättningar som slagits fast av bl a Riksdagen. Nya initiativ som tas bör uppmuntras och stödjas. Av dessa är Dansnät Sverige centralt om vi skall lyckas nå ännu fler av landets ändar och människor.

Dansnät Sverige – en bakgrundshistoria

- 1974 Sverige får sin första officiella kulturpolitik
- 1978 Ivo Cramér skriver Balettmanifest
- 1991 Dansens Hus instiftas
- 1996 Danskonst blir ett eget område inom kulturpolitiken
- 1998–2000 Samarbetsprojektet Dans i hela landet
- 2001 Utredningen Dansens Hus och regionerna
- 2002 Dansnät Sverige bildas
- 2003–2005 Dansnät Sverige har regeringens nationella uppdrag att sprida samtida dans

"Pieces of me" / Rani Nair
På bilden: Rani Nair / Foto: Mats Bäcker

"Red-Letter Days" / Jenni Kivelä
På bilden: Katri Soini, Joona Halonen / Foto: Marko Mäkinen

1978 gavs på Kungliga Operan i Stockholm föreställningen Balettmanifest. I programmet målade dåvarande balettchefen vid Kungliga Operan, Ivo Cramér, sin vision om ett framtida Dansens Hus i Stockholm:

"En dansteater där föreställningar av såväl Operabaletten, Cullbergbaletten, Cramérbaletten som utländska och inhemska dansensembler och fria dansgrupper skall kunna äga rum. Ett dansens hus som skall kunna stimulera inte bara publiken utan även dansare, koreografer och konstnärer av alla slag till fruktbart nyskapande."

25 år senare fick Dansnät Sverige tillsammans med då sex regionala huvudmän – Norrlandsoperan/Västerbottensmusiken, Landstinget Västernorrland – Norrdans, Gävle Teater, Musik i Västmanland samt Linköpings och Jönköpings kommuner – den svenska regeringens helt nyinrättade, nationella uppdrag att under 2003–2005, med Dansens Hus i Stockholm som nav, sprida den samtida danskonsten i landet. Det ligger ett kvarts sekel mellan händelserna ovan. Ändå hänger de ihop. Det säger något om hur lång tid det tar att bygga såväl fungerande nätverk som strukturer för danskonst.

Dans fanns inte som ett eget politikområde när Ivo Cramér år 1978 skrev sitt manifest. Sverige hade först nyligen, 1974, antagit en kulturpolitik över huvud taget. Mål var bland andra att alla skulle få möjlighet att se teater producerad i den egna regionen och på sikt även dans. Men i grunden sågs

danskonsten som en smal och kostsam underavdelning till teatern. Självständig, men aldrig oberoende av konstformen med vilken den delade scen – och på institutionerna även organisation. Medlet för 1974 års kulturpolitik blev bland annat ett antal regionteatrar – institutioner – som etablerades i landet. På Cramérs initiativ tillsattes en kommitté för inrättande också av ett dansens hus. Jan Zetterberg, verksam vid Danshögskolan, blev tidigt involverad i detta arbete, från 1985 också som chef för Dans på Cirkus; Sveriges första gästspels-scen för dans.

Först 1991, drygt tio år efter Balettmanifestet, öppnades emellertid ett dansens eget hus – Dansens Hus – i Stockholm, med GöteborgsOperan, Kungliga Operan, Riksteatern, nuvarande Skånes Dansteater (då Malmö stadsteaters balett), Danscentrum, Dansmuseet och i dag nedlagda Östgötabaletten som stiftare. För detta Dansens Hus utsågs till chef Jan Zetterberg, som i syfte att skapa fotfästen för danskonst på flera håll i landet redan på 1980-talet knutit kontakter med bland andra ett antal av det nuvarande Dansnät Sveriges parter. Samtalen med representanter för andra landsändar på kommunal, landstingskommunal, läns- och regionalnivå kom att fortsätta under hela 1990-talet. Redan tidigt lanserades exempelvis idén ”Dansens Hus in och ut” (1994). Tanken var att gästspel som kom in till Dansens Hus skulle gå vidare ut i landet. Men idén fick, den gången, klent gehör hos politiker och bidragsgivare.

I 1996 års kulturproposition formulerades för första gången dansen som ett eget område inom kulturpolitiken. När riksdagen antog propositionen fastslogs svart på vitt bland annat att danskonsten skulle ges en regional förankring, att intresset för dansen som konstform skulle utvecklas, att ett brett dansutbud av hög kvalitet skulle stödjas samt att dansens förnyelse och utveckling skulle främjas. För första gången fanns odiskutabla politiska argument att anföra för danskonsten, oavsett plats.

Propositionen blev bland mycket annat upprinnelsen till ”Dans i hela landet” (1998–2000). Syftet var att bredda intresset samt öka publiken och ansvarstagandet för danskonsten i Sverige, och då särskilt utanför storstadsområdena. Det treåriga projektet initierades av Statens Kulturråd, med Dansens Hus, Riksteatern och Kungliga Baletten som parter, alltså samtliga institutioner med nationellt uppdrag för danskonsten. En danskoordinator anställdes på heltid med stationering på Dansens Hus. Föreläsningar för att öka kunskapen om dans arrangerades runt om i landet. Andra metoder var residens och dansspridning, det vill säga möjligheten att lokalt eller regionalt under en period knyta till sig en koreograf som gjorde en eller flera dansproduktioner på orten eller i länet, parallellt med ett subventionssystem som möjliggjorde turnéer mellan många orter. Redan tidigt i arbetet togs också initiativ till ett tänkt nätverk för dansarrangörer. I utvärderingen drogs bland andra slutsatsen att det är i samspelet mellan stat, kommuner och landsting som uppbyggnads- och utvecklingsmöjligheter

för danskonstområdet finns. Man betonade att dessa möjligheter förutsatte stora konstpedagogiska insatser och en professionalisering av arrangörsleden i landet.

Det tänkta arrangörsnätverket kom av olika skäl inte att förverkligas inom ramen för Dans i hela landet. Men idén levde kvar. För att initiera nätverk och eventuellt andra konstellationer inom dansområdet, arrangerade Dansens Hus 2001 bland annat en mötesserie där dialogen kunde fortsätta. Parallellt initierade landstinget Västernorrland, efter samråd med flera parter ute i landet, utredningen Dansens Hus och regionerna. Den senare bekräftade i stort slutsatserna som dragits av Dans i hela landet. Såväl arrangörer som publik behövde med andra ord möjlighet att se dans och utbildning om både arrangörskonst och danskonst: hur ska man kunna köpa och/eller sälja något som man inte känner till eller har kunskap om?

Ett förslag var att några regioner skulle kunna gå ihop och tillsammans försöka hitta en struktur för samarbete och utveckling av hur man offentligt kan visa professionell danskonst på scen. Dansens Hus skulle som samarbetspart kunna bidra med rådgivning och kunskapsöverföring i såväl teori som praktik, bland annat om ljus- och ljudteknik och informationsspridning. I ett PM 2001 beskrev beställaren landstinget Västernorrlands kulturchef Christer Rytterskog situationen så här:

”I Sverige har det utanför Stockholm utvecklats ett starkt intresse i några av de större städerna för att regelbundet och för en allt större publik, presentera dans på hög professionell nivå. Det har också inneburit att en allt yngre publik kommit till teaterhusen och denna utgör i sin tur en bas med krav och önskemål för verksamheten... Dansens Hus har en unik möjlighet att etablera en regional bas för verksamheten genom att bilda ett ”nav” i uppbyggnaden av ett nätverk för att förlänga föreställningsverksamheten till ett antal orter i landet som har önskemål att ingå i ett nätverk.”

År 2002 hade en arbetsgrupp konsoliderats med, utöver Dansens Hus, sex kommunala, landstingskommunala och regionala parter: Norrlandsoperan/ Västerbottenmusiken AB, Landstinget Västernorrland – Norrdans, Gävle Teater/Gävle, Västmanlandsmusiken samt Jönköpings och Linköpings kommuner. De satte en målbild på pränt med rubriken Dansnät Sverige:

”Ett nätverk, där individ och medborgare möter dans på scen: konst, innovation, virtuositet, genus, etnicitet, samtid och historia. Ett nätverk där nationalscen och region samarbetar för att garantera sin publik kvalitet, stor bredd och aktualitet.”

Med målbilden som plattform gjordes våren 2002 en förprojektering under en serie möten på Dansens Hus i Stockholm. Arbetet intensifierades under hösten med mötena förlagda regionalt. I oktober 2002 offentliggjorde regeringen

att den i samband med budgetpropositionen för år 2003 avsåg inrätta ett nytt nationellt uppdrag inom området samtida dans för att stärka det fria danslivets möjligheter att turnera. Samtidigt offentliggjordes att uppdraget skulle gå till Dansnät Sverige. Med det gavs mandat och legitimitet åt en dansförmedlande verksamhet som genom förberedelsearbetet redan fanns förankrad på kommunal, landstingskommunal, regional och nationell nivå – i spännvidd varierande från en lokal teaterförening, till ett helt landsting.

Tidsutdräkten för arbetet tål att påpekas, liksom att dess fortskridande hela tiden varit beroende såväl av personliga relationer som politiska strukturer – båda lika viktiga. Flera av dem som fortfarande är grundbultar i det nuvarande Dansnät Sverige hade upparbetade kontakter med Dansens Hus sedermera chef redan på 1980-talet, och redan då ett intresse för att arrangera mer dans lokalt. Att dans 1996 för första gången formulerades som eget område inom kulturpolitiken var bland annat resultatet av ett gemensamt danspolitiskt arbete på bred front för att uppnå acceptans och resurser för att skapa fungerande strukturer för spridande av denna konst.

Sammanfattningsvis fick danskonsten genom tillkomsten av Dansnät Sverige ett större hus med geografiskt spridda rum, där föreställningar av såväl stora kompanier som mindre ensembler, såväl utländska som inhemska dansensembler, kan äga rum. Föreställningar som stimulerar "inte bara publiken utan även dansare, koreografer och konstnärer av alla slag till

fruktbart nyskapande", eller som Dansnät Sverige formulerade det: "En lokal dansrepertoar med kvalitet, bredd och internationella gästspel".

Dansnät Sverige

Verksamhet 2003–2005

Målet för Dansnät Sverige har under uppdragsperioden hela tiden varit att:

- sprida danskonsten i hela landet genom att skapa förutsättningar för en lokal dansrepertoar med kvalitet, bredd och internationella gästspel,
- vidga arrangörsnätet och därmed öka publiken för dans,
- öka rörligheten och samverkan mellan gamla och nya aktörer på området,
- stärka danskonsten genom att öka kunskapen om dans,
- öka antalet föreställningar av flertalet produktioner och
- bidra till produktionen av nya dansverk.

Dansnät Sverige är alltså i första hand en utvecklande och utbildande organisation som arbetar med dansens strukturer. Utgångspunkt är att varje plats måste kunna arbeta utifrån sina egna förutsättningar och att förutsättningarna ser olika ut på olika håll. Den ort som arrangerar dans måste kunna visa dans på ortens egna, specifika villkor med avseende på till exempel lokaler, den publik, kompetens och de personalresurser som finns på plats. Dansnät Sverige har varit – och är – en möjlighet för aktörer som, oavsett varifrån de verkar, själva aktivt vill välja sin egen repertoar, stödja skapandet av ny dans och ha tillgång till ett diskussionsforum om frågor som uppstår vid dansförmedlande arbete.

Danskunskapande, residens och turnéverksamhet har under åren 2003-2005 varit Dansnät Sveriges viktigaste redskap i arbetet med att sprida danskonsten i landet. För att uppnå ökad samverkan mellan dansförmedlarna i landet har stor vikt också lagts vid utvecklingsarbete av Dansnät Sveriges organisation.

Danskunskapande

Danskunskapande är en utbildningsform. Syftet är att ge både publik och arrangörer fler nycklar in i danskonsten. Genom att se och tala om dans lär man sig mer. Ett sätt är publiksamtal, där publiken får träffa koreograf och dansare i samtal om föreställningen. Andra sätt kan vara introduktioner inför föreställningen, eller att höra bildkonstnärer, musiker, arkitekter, ljus- och ljuddesigners, producenter, formgivare och andra tala om hur de uppfattar danskonsten i relation till vad de själva gör. (Bilaga 1)

En viktig metod är också träning i att själv sätta ord på danskonsten. Inte minst för arrangörer, eftersom arrangören på sin ort är den viktigaste förmedlande parten gentemot publik, press- och etermedier, anslagsgivande politiker, handläggande tjänstemän med flera.

Verksamheten med utbildnings- och fortbildningsdagar direkt för arrangörer drogs igång redan från start. Arbetet med publiksamtal och andra möten där dansvärld och publik kan träffas inleddes med från och med höstsäsongen

2003, då den utåtriktade verksamheten kom i gång. Båda konsoliderades under verksamhetsåren 2004–2005. Under uppdragsåren 2003–2005 har 201 danskunskapande verksamheter genomförts, varav ca en tredjedel introduktioner och publiksamtal.

Under hösten 2003, Dansnät Sveriges första utåtriktade säsong, hölls hela 22 publiksamtal och introduktioner. Trots det låg tonvikten under Dansnät Sveriges första verksamhetsår på att utbilda arrangörssidans. Ett trestegs-paket tillämpades, där de första två var heldagar som riktades exklusivt till beställare, publikarbetare, biljettförsäljare, teknisk personal med flera som förmedlar dans och kommunicerar med dansens publik. Den första heldagen togs ett helhetsgrepp om dansen som uttrycksform för att ge en inblick i danskonstens många genrer och olika förutsättningar ur teoretiskt, historiskt och praktiskt perspektiv. Heldag två fokuserade möjligheter till mötesplatser mellan publik och danskonst; deltagarna fick bland annat träffa koreografer, följa en del av arbetsprocessen med en föreställning och med sina egna kroppar pröva det koreografiska språket. Steg tre var en seminarieriserie med kortare föreläsningar/samtal om och kring dans som hölls öppen även för allmänheten. Teman var till exempel danshistoria, samarbeten mellan koreografer och tonsättare samt dansens närhet till arkitektur, litteratur och andra konstformer.

Under Dansnät Sveriges andra och tredje verksamhetsår har den danskunskapande verksamheten konsoliderats. Till skillnad från år 2003 har verksamheten 2004–2005 dock i första hand organiserats lokalt och regionalt hos parterna, inte genom navet Dansens Hus centralt. Eftersom verksamheten under tidsperioden för det nationella uppdraget hela tiden utvecklats och förändrats är statistiken inte jämförbar mellan de tre uppdragsåren. Någon relevant jämförelse mellan intern och extern kompetensutvecklande verksamhet, eller mellan aktiviteter i olika landsändar, är därför inte möjlig att göra här.

Trots bristen på jämförbar statistik, och att uppgifter helt saknas att relatera till för åren före Dansnät Sveriges tillkomst, går det ändå säkert att slå fast att den danskunskapande aktiviteten i landet ökat. På de orter där parterna tidigare inte kunnat arrangera egna dansgästspel, fanns heller inte någon form av kontinuerligt danskunskapande. Denna har tillkommit genom ansnät Sveriges verksamhet.

Residens

Residens betyder att koreograf och dansare bor och arbetar lokalt under hela eller delar av tiden som de skapar ett nytt dansverk. Det huvudsakliga syftet är att konstnären – koreografen – ska få möjlighet att i lugn och ro arbeta fram en föreställning. För residensgivaren uppstår samtidigt möjligheten att få inblick i den dansskapande processen, med allt vad den innebär av krav på

funktionsenliga lokaler, adekvat teknik och diskussioner kring idéinnehåll, scenografi, ljussättning och uttrycksval.

Förutsatt att koreograf och dansare har möjlighet, kan det som bieffekt också finnas utrymme för annat arbete, exempelvis publiksamtal, politikerutfrågningar, workshops med skolklasser och/eller möjligheter för professionellt dansaktiva i regionen att komma och morgonträna en specifik koreografs teknik. För koreograf och dansare innebär det senare samtidigt träning i att med ord formulera sig kring vad de gör, och en möjlighet att berätta om sina yrkesval och vad som driver dem.

Formerna för hur residens genomförs varierar med koreografen och dennes önskemål, och med förutsättningarna lokalt för den som är residensvärd. Till exempel kan residensvärden ansvara för boende, repetitions- och kontorslokaler, vissa hemresor och andra merkostnader residenset medför för koreograf och dansare, medan den residerande koreografen står för större delen av produktionskostnaderna, men det kan också gå till på andra sätt. Oavsett vilka, äger koreografen alltid dansverket som han eller hon har skapat inom ramen för residenset. Efter att ha turnerat inom Dansnät Sverige har koreografen full rätt att sälja verket såväl inom som utanför Sverige. Turnépremiären av det nya dansverket sker dock alltid lokalt, på platsen där det tillkommit, och residensgivaren står som medproducent när verket går på turné.

Minst ett av de dansverk som Dansnät Sverige väljer till sin repertoar varje år ska vara producerat i residens. Föreställningar som producerats i residens är också de enda som Dansnätets samtliga parter förbinder sig att visa. Metoden har hittills inneburit att ett nytt, svenskt dansverk varje år har varit garanterat föreställningar på minst åtta platser i landet. Den har, genom föreställningarna på Dansens Hus, också inneburit att dansverk som producerats på kommunal och regional nivå ute i landet nått Sveriges största scen för nutida dans.

Under verksamhetsåren 2003–2005 skapades tre nya dansverk i residens genom Dansnät Sverige: Populärkultur (2003, Moose Dance Company, residensvärd Gävle teater), Rasande rytmisk skälvande skör (2004, Lena Josefsson och Kompani Raande-Vo, residensvärd Dans i Värmland) och Well (2005, Rani Nair, residensvärd Jönköpings kommun).

Turnéverksamhet

Turnérepertoaren diskuteras fram av Dansnät Sveriges parter gemensamt. Genom diskussion av liveföreställningar och videoupptagningar av dansverk, skapas ett basutbud som fungerar som ett smörgåsbord. Varje part väljer exakt de föreställningar den vill och bara så många som den mäktar med, dock minst fyra produktioner per helår, inklusive residensproduktionen. Dansnätets producent och tekniska samordnare kontrakterar de programlagda grupperna samt lägger upp turné för respektive produktion tidsmässigt och

praktiskt/tekniskt. Varje part är arrangör för föreställningarna på sin ort och ansvarar för gruppen (resor, hotell etc) samt för att tillhandahålla lokal, teknisk utrustning, personal och marknadsföring.

Målsättningen är att varje part på sikt skall vara självförsörjande vad gäller teknisk utrustning. Under de tre projektåren har dock såväl Dansnätet centralt som Dansens Hus och Riksteatern varit behjälpliga med utrustning. Riksteatern har också bidragit med transporter av dekor och teknisk utrustning till ett givet värde varje år. Även efter att försöksperioden nu är avslutad kommer teknisk support att vara nödvändig. Värt att påpeka är att ett par av parterna, trots svåra förutsättningar vad gäller lokalstorlek och teknisk utrustning, lyckats förlägga föreställningarna till flera platser i kommunen/regionen och inte bara till kommunens/regionens centralort. Värt att uppmärksamma är också den genrebredd som föreställningarna representerar: från klassisk och neoklassicismisk balett till flamenco, nycirkus, break och nutida performance. (Bilaga 2)

Under uppdragsåren 2003–2005 har totalt 22 produktioner turnerat i Dansnät Sverige: 15 svenska, två norska, en finsk, en rysk, en estnisk, en spansk och en fransk-kamerunsk. Föreställningarna gavs vid 173 tillfällen för en publik på 36 085 personer på 17 orter i landet: Arvika, Eksjö, Gävle, Hagfors, Härnösand, Jönköping, Karlstad, Kristinehamn, Linköping, Skellefteå, Stockholm, Sundsvall, Säffle, Uddevalla, Umeå, Västerås och Vilhelmina.

"Rasande rytmisk skälvande skör" / Lena Josefsson & Kompani Raande-Vo
På bilden: Jan Vesala, Robert Ngoroma / Foto: Magnus Westerborn

Dansnät Sveriges föreställningar 2003–2005

Föreställningar / Antal / Publik

Hösten 2003 t o m våren 2005 (inklusive Dansens Hus inom parentes)

Hösten 2003

K. Kvarnström & Co, Blind Me	8 (11)	1 627	(3 538)
Moose Dance Company, Populärkultur	9 (12)	1 520	(1 934)
Jo Strømgren kompani, Tok Pisin	2 (7)	140	(544)
Inés Bacán/Concha Vargas Flamencons drottningar	5 (8)	1 780	(4 220)
Summa	24 (38)	5 067	(10 236)

2004

Örjan Andersson Dance Company, Worms Kvintett	3 (13)	385	(1 333)
Göteborgsoperans balett, Push	2 (2)	570	(570)
Rani Nair, Pieces of me	3 (7)	313	(755)
Von Krahl Theatre, Swan Lake	3 (6)	563	(1 352)
Kungliga Baletten	2 (2)	1 041	(1 041)
Charlotte Engelkes, Miss Jekyll & Hyde	4 (7)	415	(1 823)
Ina Christel Johannessen, ...it's only a rehearsal	4 (6)	377	(1 271)
Malin Hellkvist Sellén De gråtande barnen och Projekt – genusneutral armé på uppdrag	2 (6)	323	(721)

Margaretha Åsberg, –skap, in the shadow of P.	4 (4)	529	(529)
Lena Josefsson, Rasande rytmisk skälvande skör	4 (4)	750	(750)
Summa	31 (57)	5 266	(10 145)
2005			
Su-Én Butoh, Headless	2 (2)	162	(162)
Jenni Kivelä, Red letter Days	4 (5)	426	(706)
Lena Josefsson, Rasande rytmisk skälvande skör	7 (16)	1 421	(2 635)
La Calebasse de Merlin Nyakam, Récréation Primitive	6 (9)	1 413	(2 884)
Rani Nair, Well	10 (13)	1 003	(1 347)
Idiot Savant, Vita män	3 (12)	451	(1 451)
Top 9, Accents the Show	8 (11)	2 950	(5 423)
Carl Olof Berg, Helkväll med Berg	4 (10)	492	(1 096)
Summa	44 (78)	8 318	(15 704)
Summa totalt 2003–2005	99 (173)	18 651	(36 085)

Föreställningarnas publik

Publiksiffran för föreställningarna såg efter rivstarten under hösten 2003, länge ut att bli nästan konstant för de två sista åren för Dansnät Sveriges nationella uppdrag. Detta förändrades dramatiskt under höstsäsongen 2005, då föreställningarna redan utanför Stockholm sågs av 4 896 personer – en ökning med 47 procent i jämförelse med höstsäsongen 2004.

Under hösten 2003 visades fyra dansverk, vid totalt 38 tillfällen. Publiksiffran var, inklusive publiken på Dansens Hus, 10 236. Under höst- och vårsäsongerna 2004 visades tio föreställningar vid totalt 57 tillfällen. Publiksiffran var 10 045. 2005 visades 8 föreställningar vid sammanlagt 73 tillfällen, för en publiksiffra om 15 704.

Sammanfattningsvis har antalet dansverk under åren varit 4-5 per säsong. Antalet föreställningstillfällen och människor i publiken har stadigt ökat varje år, därav dramatiskt under hösten 2005. 57 procent av föreställningarna har visats utanför Stockholm. Publiken utanför huvudstaden har också utgjort drygt hälften (52 procent) av den totala publiksiffran för föreställningarna inom Dansnät Sverige.

Flera av Dansnätets parter genomför publikenkäter i anslutning till föreställningarna. Hittills har de fungerat mer som termometer än som direkta reaktioner – och som signal till publiken att man bryr sig om den – än

som ett statistiskt säkerställt underlag för utvärdering av verksamheten. Frågorna varierar med ort och sammanställningarna sker på olika sätt, varför det här inte går att göra några jämförelser av eventuella likheter eller skillnader mellan dansreceptionen på olika platser i landet. Parternas gemensamma intryck är emellertid att publikreaktionen varit och är mycket positiv. Inte bara på gästspelen utan även på den danskunskapande verksamheten då denna erbjuds. Ett genomgående intryck är också att dansen lockar en påfallande ung publik, i jämförelse med annan scenkonst.

Jönköping är den enda av Dansnätets parter som från start har arbetat medvetet med att sammanställa svaren i publikenkäterna. Efter tre år ligger genomsnittsåldern stabilt på 35 år. Könsfördelningen är 85% kvinnor och 15% män. 89% av besökarna anser föreställningarna vara "mycket bra" eller "bra" medan i snitt bara 1% anser dem vara "dåliga". Under uppmaningen "egna synpunkter" är en av de vanligast återkommande reaktionerna glädjen över att se professionella dansare och aktörer på scen.

Organisation

Beslut om Dansnät Sveriges verksamhet fattas av parterna gemensamt på möten, minst sex stycken per år. Hittills har ordförande och sekreterare utsetts varje halvår. Parterna har turats om att vara mötesvärdar men också förlagt mötesdagar i direkt anslutning till fortbildande studieresor och seminarier på

andra håll. Arbetsmetoden förutsätter stort personligt ansvarstagande och lojalitet mot verksamheten genom till exempel närvaro på mötena så att beslut verkligen kan fattas då de äger rum. Varje part ansvarar också för att besluten genomförs lokalt/regionalt.

Riksteatern har under alla tre uppdragsåren bistått med tekniktransporter, inklusive chaufför, samt viss teknisk utrustning. För Dansnät Sveriges löpande administrativa och tekniska arbete, framförallt relaterat till turnéverksamheten, har Dansnätet genom Dansens Hus också haft egen personal anställd. Därtill har Dansens Hus marknadsavdelning hittills funnits till hands som en extra, professionell resurs, inte minst med rådgivningsarbete i samband med parternas lokala publik-, marknads- och mediarbete.

Dansnät Sveriges ordförande och chefen för Dansens Hus har under uppdragsperioden 2003–2005 varit Dansnät Sveriges officiella representanter utåt. Som sådana har de bland annat haft fortlöpande kontakter med Dansnät Sveriges uppdragsgivare och finansiärer, i första hand kulturdepartementet, Statens Kulturråd och stiftelsen Framtidens kultur. De har också lobbats aktivt för extra finansiella resurser för exempelvis turnéstöd och danskunskapande under uppdragsperioden, och för efter avslutat uppdrag fortsatt verksamhet.

Dansnät Sveriges verksamhet drivs genom konsensusbeslut som fattas av parterna gemensamt under ca sex mötestillfällen per år; totalt 21 möten under

uppdragsperioden 2003–2005. Ordförandeskap och sekreteraruppdrag alternerar mellan parterna. Att organisationen hela tiden varit – och är – under utveckling avspeglas bland annat i att antalet anställda och deras tjänstetimmor varierat under alla tre uppdragsåren, samt av att antalet parter har utökats under perioden. För intern och extern informationsspridning används från år 2003 www.dansnatsverige.se. För press- och marknadsinformation blev Dansnät Sverige tidigt tillgängligt också via www.pressbild.com. Ett teknikernätverk tillskapades 2004, ett kommunikatörsnätverk tillkom 2005.

2002–2003 – etableringsfasen

Förprojekteringen år 2002 och det första verksamhetsåret 2003 ägnades huvudsakligen åt att skapa en struktur för verksamheten Dansnät Sverige. Inte minst fanns ett stort behov av lokal och regional kunskap om vilken teknisk basutrustning som behövs för att kunna ta emot dansgästspel, och om vilka förutsättningar som krävs för att dansare ska kunna arbeta utan att skada sig. Viss basutrustning köptes för gemensamma medel in till försöksperioden för att parterna därefter successivt skulle kunna finansiera inköp i egen takt av det som anses vara minimum. Till exempel dansmatta, fungerande ljusbord, bra ljudanläggning, en grunduppsättning strålkastare, värmefläktar, vit fond och svart intäckning, för att nämna något.

Internt fanns ett behov av att skapa ett effektivt kommunikationsflöde mellan parterna och av att kunna sprida information om verksamheten till exempelvis medier, samarbetsparter, politiker och tjänstemän. Externt efterfrågades information om Dansnät Sverige från framför allt andra danskonsulenter, handläggare och medier. För att bättre kunna tillgodose dessa behov fick samtliga parter fortbildning i marknadsföring och mediekommunikation. Under hösten 2003 inrättades hemsidan www.dansnatsverige.se, och Dansnät Sverige anslöts till www.pressbild.com; en välbesökt sajt för kultur- och nöjesjournalister. Ett ökat informationsutbyte inleddes mellan Dansnät Sverige och andra dansdrivande regioner i landet. Dans i Värmland, basenhet inom Region Värmland, blev under hösten Dansnät Sveriges sjunde part. En koordinator och en producent visstidsanställdes på deltid.

2004 – konsolideringsfasen

Det interna utvecklingsarbetet och den externa informationsspridningen fortsatte under 2004. Genom att förlägga tre av årets möten till Panaceafestivalen i Stockholm, Dansbiennalen i Malmö och Göteborg Dans och Teaterfestival kunde behoven av intern kompetensutveckling och extern informationsspridning samtidigt tillgodoses. Sammanfattningsvis kan sägas att Dansnät Sveriges verksamhet under detta år blev nationellt etablerat i en bredare krets. Dansnät Sverige var också en självklar remissinstans i Statens Kulturråds arbete med förslag till handlingsprogram för den professionella dansen i Sverige.

Dansens Hus tekniske chef hade hittills fungerat som en rådgivande resurs för parterna i nätverket och under utbildningsdagar besökt respektive part. Men behoven var större och Dansnät Sverige anställde under året en egen, teknisk samordnare till 80 procent. I samband med en teknikerträff på Dansens Hus i januari, inrättades också ett Teknikernätverk som diskussionsforum för parternas tekniker och som träffades två gånger under året. Dansnät Sveriges koordinator var fortsatt anställd på 50 procent under det första halvåret 2004, varefter tjänsten avvecklades. Dansnätets producent var fortsatt anställd på 50 procent.

2005 – expansionsfasen

Trycket på Dansnät Sverige att välja in fler parter som inlets föregående år ökade påtagligt under 2005. Dansnät Sverige kunde formellt inte göra annat

än visa intresse, eftersom verksamhetsåret samtidigt präglades av osäkerhet om huruvida Dansnät Sverige efter avslutat regeringsuppdrag skulle få fortsatta anslag för sin verksamhet eller ej. Representanter för Dans Halland och Västra Götalandsregionen medverkade under hösten på Dansnät Sveriges möten, med den gemensamma förhoppningen att det vid årets slut skulle bevilja anslag som medgav inval av ytterligare parter i Dansnät Sverige under 2006. När regeringen hösten 2005 lade fram sin budgetproposition för 2006 framgick att den äskade fortsatta medel för Dansnät Sverige på samma nivå som gällt under uppdragsperioden, det vill säga en miljon kronor per år. I januari 2006 anslog Statens Kulturråd 1,2 miljoner kronor för Dansnät Sveriges verksamhet. Tillskottet om 200 000 kronor innebär konkret att förhoppningarna kunnat infrias. Dansnät Sveriges parter är från och med 2006 nio till antalet.

Efterhand som kännedomen om Dansnät Sveriges verksamhet spreds ökade också antalet koreografer och kompanier som erbjöd sig att ingå i turnéverksamheten. Det blev angeläget att förtydliga Dansnätets mål och syfte. Dansnät Sverige fungerar, till skillnad från en agentur som tar sig an ett antal artister och åtar sig att sälja dessas program, mer likt en institution med säsongsplanering som utmynnar i ett program. I Dansnätets fall presenteras programmet på en mängd scener i ett antal orter. Hittills har ca åtta produktioner per år turnerat, vilket inneburit att långt ifrån alla som visat intresse att medverka kunnat ges möjlighet.

Förhoppningen att parterna utan koordinators stöd under 2005 av egen kraft skulle kunna vara drivande lokalt i marknadsförings- och danskunskapande arbete kunde inte helt uppnås. Behovet av ett diskussionsforum för parternas marknads- och publikarbetare blev under året så stort att även ett kommunikatörsnätverk inrättades. Anställningen som teknisk samordnare utökades till 100 procent. Trots god vilja kunde emellertid inga träffar med teknikernätverket genomföras under året. Dansnätets producent fortsatte på 50 procent. Det interna kompetensutvecklingsarbetet fortsatte under året, för första gången med studieresor även utomlands, i juni till Kuopio Dance Festival i Finland och i december till London för besök på bl a The Place, en organisation med produktion, gästspel, "community work" och utbildning i samma hus samt möte med bl a ett brittiskt nätverk av mellanstora gästspelsscener.

Finansiering

Dansnät Sveriges verksamhet har under åren för det nationella uppdraget finansierats genom ett årligt anslag om en miljon kronor från regeringen. Anslaget har finansierat Dansnät Sveriges gemensamma personalkostnader, resor och viss grundverksamhet, såsom inköp av den basutrustning för dansgästspel som behövdes i början. Riksteatern har under alla tre verksamhetsåren bidragit med tekniska transporter, inklusive chaufför och hyra av utrustning, till ett värde av sammanlagt 700 000 kronor per år. Därutöver har Dansnät Sverige ansökt om – och fått – riktade engångsbidrag från Stiftelsen Framtidens kultur,

framförallt till sin danskunskapande verksamhet och för den förprojektering som gjordes våren 2002. Utöver dessa medel har delar av Statens Kulturråds fördelning av arrangörsstöd kommit Dansnät Sverige till del genom respektive part, totalt 1–1,35 miljoner kronor per år. Anslag för verksamheten också i hög grad utverkats lokalt. Parterna hade under säsongen 2003–2004 utvecklat ett lokalt ekonomiskt stöd om närmre fem miljoner kronor. Nästan dubbelt så mycket som det sammanlagda statliga stödet under säsongen.

I en skrivelse från Dansnät Sverige till Statens Kulturråd (år 2004) om en eventuellt fortsatt verksamhet efter 2005, framhölls att Dansnätet fungerar som "ett redskap för den statliga kulturpolitiken när det gäller att stödja spridningen av dans till landets olika delar" och att "Statens insatser framkallar lokala satsningar, vilka tillsammans bildar en betydelsefull ambitionsnivåhöjning för professionell dans."

Så här tycker parterna...

Det finns vissa gemensamma nämnare i vilka slutsatser Dansnät Sveriges parter drar av verksamhetsutvecklingen inom ramen för det nationella uppdraget 2003–2005:

- Samtliga uppfattar att de lokalt och regionalt i dag har en kontinuerlig verksamhet med föreställningar av hög konstnärlig kvalitet och så väl nationella som internationella gästspel.
- Samtliga känner stolthet över att genom residensverksamheten ha bidragit till skapandet av nya dansverk.
- Flertalet anser att möjligheterna till samverkan med andra orter ökat – de flesta dock bara med dem som är aktiva parter i Dansnät Sverige.
- Samtliga anser att arbetsmetoden konsensus: att alla beslut fattas demokratiskt och i diskussion under gemensamma möten, är värd att värna om också vid fortsatt verksamhet.
- Samtliga uppfattar att det finns fler än en danspublik: att dansens genrer är så många och varierande gör att dans har många och olika målgrupper som alla måste bearbetas individuellt.
- Flertalet uppfattar att en förbättring av publik- och marknadsarbetet är önskvärt.
- Samtliga uppfattar att det finns utrymme för Dansnät Sverige att expandera, men att detta förutsätter ökade resurser i form av både pengar och personal.
- Samtliga uppfattar att Dansnät Sverige ökat kvaliteten och antalet föreställningar av danskonst i Sverige och att fortsatt verksamhet är en förutsättning för att den nuvarande nivån ska kunna upprätthållas.

Där skilda slutsatser dras, beror de huvudsakligen på lokala förutsättningar:

- Bara två av parterna uppfattar att de regelmässigt kunnat sprida danskonsten geografiskt till flera platser i sin egen kommun och region.
- Några av parterna uppfattar att medlemskapet i Dansnät Sverige, genom det nationella uppdraget, bidragit till att ge den lokala dansverksamheten en ökad status vilket stärkt möjligheterna att utverka större lokala/regionala resurser.
- Två av parterna uppfattar den lokala verksamheten vara skör och utsatt.

I det följande delges i korthet ett kompilat av intervjuer som gjorts enskilt med Dansnät Sveriges samtliga parter. (Frågorna återfinns som i Bilaga 3)

...om uppbyggnadsskedet och organisationen Dansnät Sverige

När parterna i dag tänker tillbaks på de första två årens verksamhet ("smygstarten" 2002 och det första nationella uppdragsåret 2003), minns de skedet som en period av flera långa och engagerande diskussionsmöten. Osäkerheten var fortfarande stor om relationen mellan Dansens Hus, med sin institutionella status, och den egna lokala verksamheten på orter som i flera fall bara undantagsvis kunnat dans förut, företrädesvis genom Riksteaterns dansgästspel. "Vi ville få färdiga lösningar och bli styrda", som en av parterna uttrycker det. Men några färdiga lösningar gavs inte. Och, med en annan parts ord: "Vi vis-

ste att vi var på väg men inte vart. Diskussionerna i början var en nödvändig process för att vi själva skulle komma fram till vad vi ville”.

Ett annat stort orosmoment inledningsvis var att personerna, individerna som skulle samverka, var så olika och att deras förutsättningar att lokalt verka för danskonsten också var det. Flera medger att de såg olikheterna som så stora att arbetet aldrig skulle kunna fungera. Men samtliga säger i dag att just olikheterna gynnat såväl den dansförmedlande verksamheten som repertoarvalet för turnéverksamheten. Parterna har en förståelse och acceptans för att kraven på hur föreställningarna ska fungera varierar, och måste få variera. Både med person och beroende på om önskemålen formuleras av en lokal teaterförening, ett helt landsting eller en nationell institution, alltså den spännvidd av nivåer som parterna inom Dansnät Sverige tillsammans företräder.

I takt med att parterna lärt känna varandra – och sin egen och varandras publik – tycker de sig också ha blivit bättre i att hävda en egen uppfattning. Både som parter och som individer. Samtliga parter understryker enhälligt vikten av Dansens Hus som kvalitetsgarant för urvalet av föreställningar, som stöd i marknadsförings- och teknikerarbetet, och att de uppskattar och vill ha kvar Dansens Hus och dess chef som nav för Dansnät Sveriges fortsatta verksamhet. Men de säger också att de i dag trots Dansens Hus kompetens, också driver egna uppfattningar i en gemensam process. Publiken i landet är olika

överallt, och har inte alltid samma preferenser som publiken i Stockholm. Där har parterna successivt kunnat hämta allt större stöd hos varandra.

Under uppdragets andra år, 2004, skedde flera personalförändringar som påverkade verksamheten. (Under andra halvåret fick Dansens Hus ny chef och koordinator/marknadsförartjänsten frystes inne då innehavaren gick till annan tjänst.) Den struktur som diskuterats fram i inledningsskedet visade sig vara stabil nog att klara dessa förändringar. Parterna visste var de hade varandra, och kunde fortsätta att agera utifrån det. Som flertalet ser det idag, var det under 2004 som strukturen för Dansnät Sveriges verksamhet fann sin form och började fungera. Många uttrycker spontant sin uppskattning av att Dansens Hus och dess chefer under hela uppdragsperioden agerat som just part och aldrig försökt förmera sig som bättre eller viktigare än någon annan.

Under 2005 har verksamheten upplevts vara ännu tryggare och fungera än mer stabilt. Turnéverksamheten fungerar bättre än någon från början vågade hoppas. Parterna kan i dag verkligen erbjuda sin publik nationella och internationella dansgästspel av hög, konstnärlig kvalitet. De av parterna som varit med längst uppger alla spontant och oberoende av varandra att de för första gången ser 1974 års kulturpolitik förverkligad i praktiken. Barnsjukdomarna som ingen förnekar fanns i början anses alltså vara över. Medveten är dock stor om att kvaliteten i utbudet för att kunna upprätthållas kräver underhållsarbete. Till exempel upplever vissa av parterna att det danskunskapande

arbetet under det tredje uppdragsåret kommit på undantag, såväl internt inom Dansnätet som externt gentemot publik, politiker, skolor och andra samarbetsparter.

...om Dansnät Sveriges effekter lokalt, regionalt och nationellt

Majoriteten av parterna uppger att det lokala danslivet påverkats markant av Dansnät Sveriges verksamhet. Två anser att det lokala danslivet påverkats av Dansnät Sverige, men att utbudet kunnat ökas också genom större anslag lokalt som en effekt av ett allmänt, större uppsving av intresset för danskonsten. Samtliga uppger att effekterna av Dansnät Sveriges arbete gjort det möjligt att öka tätheten och regelbundenheten i det professionella dansutbudet. Från att ha haft kanske ett dansgästspel om året, oftast genom Riksteatern, visar varje part i dag mellan 6–20 dansproduktioner per år. Parterna känner också stolthet över residensverksamheten, som de facto bidragit till nya dansverk och för att de genom sin repertoar bidragit till fler arbetstillfällen för koreografer och dansare som också fått ökad möjlighet att turnera. Inte bara med föreställningar ute i landet, utan även på Dansens Hus som är norra Europas största gästspelsscen för danskonst.

Flera av parterna bedriver synnerligen aktiv verksamhet lokalt med i flera fall egna informationsblad, aktiv bearbetning av musiklivet och andra till dansens närliggande områden, i ett fall till och med genom ett eget, lokalt dansnät.

Flera av parterna har också lyckats skapa nya scenrum för dans i befintliga eller nya lokaler.

Publiken har under de tre uppdragsåren varit föreställningarna trogen. Den har också ökat under åren, om än inte lika mycket som en majoritet av parterna förväntat sig. Det senare kan ha att göra med dansens många olika genrer, och därmed olika publikgrupper, en fråga som Dansnätets parter gärna skulle se ytterligare belyst. Flera upplever att de, även om publiksiffran inte ökat markant, når fler och fler individer per säsong, och att även detta vore intressant att utreda. Att antalet lokala och regionala dansaktiviteter som helhet ökat i landet under uppdragsåren står klart. Likaså att aktiviteterna nådde fler individer under 2005 i jämförelse med år 2004, trots att de till antalet under året minskade något. Att publiken genom föreställningar och danskunskapande kringaktiviteter för den skull blivit mer kunnig om danskonst, eller på andra sätt fått en annan attityd till dans, anser de flesta av parterna att man nu kan se tendenser till. Också här ser de ett behov av utvärdering. Vidare säger sig samtliga parter som själva inte har sin bakgrund i danslivet fått stora kunskaper under resans gång. Inte bara om dansen som scenkonst, utan också om konstutövarnas behov för att kunna utföra sitt arbete.

Medierna, en viktig informations- och fortbildande kanal mot allmänhet och lokalpolitiker, har svarat olika på det ökade dansutbudet. På någon ort har gensvaret uteblivit helt. På en annan skrivs förhandsartiklar och recensioner

om nästan varje föreställning. Teve är det medium som varit mest trögarbetat, med undantag för i en region där teve uppskattar dansens bildmässighet. Det har också varit lättare att få massmedial uppmärksamhet på orterna som varit residensvärdar, eftersom parterna då haft längre tid på sig att bearbeta medierna.

Den politiska medvetenheten om Dansnät Sverige varierar från ort till ort, liksom inställningen till danskonsten på handläggarnivå. Ett par av parterna upplever att den egna ortens intresse ökat i takt med det allmänna uppsving för danskonsten som skett sedan danskonsten 1996 blev ett eget politikområde och finner sig i dag ha ett större stöd i sitt dansförmedlande arbete än tidigare. Andra upplever inte någon större skillnad mot förut.

Arbetet har inte alltid varit komplikationsfritt. Parterna har inte bara själva varit otränade i vilken teknisk och annan materiell utrustning som behövs vid dansgästspel. Framförallt de svenska kompanierna har många gånger också varit otränade i att turnera, och problemen måst lösas med mer teknikertid lokalt. Den av samtliga parter djupt uppskattade konsensusmetoden medförde i början långsamma beslut, vilket kunde få praktiska och i vissa fall olyckliga konsekvenser. Arbetet pågår också fortfarande med att skapa rutiner kring residensverksamheten, framförallt för hur kontrakten ska skrivas så att respektive parts ansvarstagande i arbetet blir tydligt.

Men som helhet har dansgästspelen successivt kunnat hanteras allt bättre.

Bland annat går en skriftlig information i dag ut till alla som turnerar inom Dansnät Sverige, som klargör hur det praktiskt kommer att fungera med kontraktskrivning, gager, resor, teknisk personal med mera. Parterna har kunnat hjälpa varandra, inte minst med handgripliga, konkreta tips om vad som behövs till föreställningen och dansarna som är på väg. Detaljer som är nödvändiga och som kan orsaka stora problem om de inte är lösta. En annan lärdom som dragits är att föreställningarna inte kan marknadsföras likadant överallt. För en part ger affischer mest genomslag, för en annan informationsblad. För en part fungerar introduktionssamtal utmärkt, medan det till publiksamtal efter avslutad föreställning inte kommer någon alls. Hos en annan kan det vara precis tvärtom. Trots det har parterna i marknadsarbetet kunnat hämta stöd hos varandra och dela visst material.

...och om framtiden

Samtliga parter i Dansnät Sverige är mycket tydliga i sin uppfattning att verksamheten måste ges möjlighet att fortsätta om den nu uppnådda, höga kvalitetsnivån på den dansförmedlande verksamheten i landet ska kunna bibehållas. Samtliga parter vill behålla den nuvarande arbetsformen med beslutsfattande i konsensus, och anser att nätverkande är ett "bra sätt att uppnå en balans mellan nationell samordning och regional särutveckling". Flera anser också att arbete i nätverk är "mycket bättre än att ha fasta institutioner". Andra argument är att nätverket är ett "informellt, obyråkratiskt och kost-

nadseffektivt sätt att driva en organisation". Men medvetenheten är också hög om att verksamheten ännu är sårbar: "Det vi uppnått är inte självklart." Parterna uppger sig också under nuvarande finansiella omständigheter vilja – och kunna – utveckla, till exempel tätheten i antalet tekniker- och kommunikatörsträffar. Samtliga anser det ännu vara för tidigt att säga vilka effekter de eventuellt har haft, men understryker att båda aktiviteterna mottagits mycket positivt av tekniker och publikarbetare hemmaplan. Det danskunskapande arbetet kan och måste förstärkas och kvalitativt komma upp i nivå med det första uppdragsåret.

Inom teknikernätverket återstår mycket arbete med kompetensutveckling av den tekniska personal som arbetar vid dansgästspelen ute i landet, och som ofta har större rutin vid teater- och musikevenemang än vid dansföreställningar. Arbetet kompliceras dels av att parterna inte alltid själva har tillgång till egna tekniker eller teknisk basutrustning utan måste hyra in från fall till fall. Här återstår också arbete i att medvetandegöra handläggande tjänstemän och politiker på kommunal och regional nivå om varför sådana investeringar är nödvändiga.

Ingen av Dansnät Sveriges parter anser att Dansnätet bör krympa. Enligt parterna är det tveksamt om det ens kan göra det, om det ska vara fortsatt möjligt att få turnéverksamheten att gå runt. Samtliga parter anser däremot att en utbyggnad är i högsta grad önskvärd, och att en sådan också är möjlig,

under förutsättning att tillväxten sker relativt långsamt, under kontrollerade former och att resurser anslås för verksamheten.

Beviljas anslag finns också önskemål om att göra professionella publikundersökningar, och – framförallt – att på nytt anställa en marknadsförare som stöd i marknads- och publikarbetet.

Parterna har redan tagit beslut om att Dans i Halland och Västra Götalandsregionen går med från år 2006, då staten anslagit resurser nog att utöka Dansnätet till nio regionala parter. De är övertygade om att fler kan göra ännu mer. Den nya konstellationen har tillsammans beslutat att Dansnät Sverige genom Norrlandsoperan/Umeå ska stå som residensvärd för koreografen Malin Hellkvist Sellén hösten 2006.

Sammanfattande slutsatser

Syftet är uppnått. Det råder ingen tvekan om att Dansnät Sverige under åren för det nationella uppdraget 2003–2005 uppnått regeringens syfte att ”stärka det fria danslivets möjligheter att turnera”, som det formulerades i budgetpropositionen för 2003. Inte heller om att Dansnät Sverige under perioden lyckats nå sina egna, betydligt högre ställda mål. Tvekan råder ej heller om att det nya arbetssättet, samarbetet i ett nätverk mellan de olika deltagarna i Dansnät Sverige, under försöksperioden visat sig gynnsamt för att driva statlig kulturpolitik. Dels utgör arbetssättet i sig en gynnsam konstruktion för samarbete i demokratiska former, dels är nätverket ett informellt, obyråkratiskt och kostnadseffektivt sätt att driva en organisation/verksamhet. Det kräver aktiva deltagare som tar ansvar för helheten.

Dansnät Sverige har:

- skapat förutsättningar för en lokal dansrepertoar med kvalitet, bredd och internationella gästspel,
- vidgat arrangörsnätet och därmed ökat publiken för dans,
- ökat rörligheten och samverkan mellan gamla och nya aktörer på området
- stärkt danskonsten genom att öka kunskapen om dans,
- ökat antalet föreställningar av flertalet produktioner och
- bidragit till produktionen av nya dansverk.

Mer specifikt har Dansnät Sverige under åren 2003–2005 arrangerat 173 föreställningar som visats på 17 orter i landet och nått en delvis ny publik

som inte haft möjlighet att se nutida dans förut. Dansnät Sverige har, utanför Stockholm, vid 201 tillfällen organiserat danskunskapande kringaktiviteter som nått 8 415 deltagare/besökare, till exempel möten mellan publik och danskonstnärer. Därmed har man bidragit till att bilda dansens publik och – inte minst – arrangörsledet som professionaliserats avsevärt.

Genom residens, alltså genom att bjuda in en koreograf med dansare att under en period bo och arbeta lokalt med ett nytt dansverk, har Dansnät Sverige därtill medverkat till produktionen av tre nya svenska dansverk under 2003–2005, och initierat ytterligare ett som kommer att vara färdigt år 2006. Och – inte minst viktigt – Dansnät Sverige har visat att en institution med nationellt uppdrag, i det här fallet Dansens Hus med Riksteaterns stöd, genom nätverksarbete förmår skapa direkt dialog med den regionala/lokala nivån och att sådan gynnar konstarten och dess förutsättningar i landet som helhet.

Framtiden i sikte

Från och med 2006 har Dansnät Sverige med nya anslag kunnat växa och expandera med ytterligare två parter: Dans Halland och Västra Götalandsregionen. Det finns ingen anledning att ifrågasätta parternas bedömning att Dansnät Sverige i framtiden kan bli ännu större, under förutsättning att tillväxt sker långsamt, under kontrollerade former och att tillräckliga centrala och lokala resurser kan utverkas.

Regeringens beslut att Dansnät Sverige skall "utvidgas och permanentas" är självfallet mycket positivt, men också uppfordrande. En fortsatt process av organisatorisk uppbyggnad inom nätverket samt utökad och stabiliserat statligt och lokalt stöd är nödvändigt för att ge verksamheten en stabil plattform att växa från. Det krävs vidare ett klagörande av hur det hittillsvarande stödet från Riksteatern skall se ut efter 2006. Nuvarande form är inte helt tillfredsställande för någon av de berörda. Således kvarstår ett antal frågor att ta ställning till. Såväl för kulturdepartementet, Statens Kulturråd och Riksteatern, som för politikerna där Dansnät Sveriges parter verkar lokalt.

Att lära av historien

Arbetet som till slut fick Dansnät Sverige till stånd tog ett kvarts sekel och har hela tiden varit beroende av två viktiga faktorer: personliga relationer och politiska strukturer. Värt att hålla i minnet är att verksamheten Dansnät Sverige ännu är så ung att den fortfarande i hög grad beror av relationer mellan en grupp individer som förenas av sitt intresse för danskonst och att den därför fortfarande är sårbar.

Att nöta in strukturer för spridande av danskonst så att de blir självklara, är ett annat uppdrag än att skapa dem och förutsätter kontinuerligt arbete under en lång tid: tid och resurser att professionalisera arrangörsleden. Tid och resurser att bygga ut verksamheten lokalt, så att den inte är beroende som av

ibland en eller två personer och läggs ned om någon av dem flyttar. Tid och resurser att utbilda fler människor och på fler orter i den komplexa konsten att ta emot dansgästspel. Tid och resurser att tekniskt utrusta och skapa gästspelsscener för dans. Och tid att skapa en politisk acceptans för danskonsten så att de som arbetar med dans får möjlighet att göra det professionellt – på betald arbetstid. För att etablera trygga strukturer för danskonst krävs också politisk uthållighet.

Den svenska kulturpolitikens danspolitiska skrivningar är ännu inte förankrade på alla håll i landet. Dansnät Sveriges parter arbetar aktivt för att bibehålla befintliga och utverka nya anslag. Det faktum att den svenska danspolitiken ännu inte är lokalt och regionalt förankrad överallt i landet kan Dansnät Sverige inte ensamt göra något åt. Inte minst riksdagsledamöter som repre-

Bild?!

senterar sina landsändar centralt har här, liksom de politiska partiernas centrala ledningsorgan, ett viktigt arbete att utföra. Det har tagit tills nu. Men för första gången sedan Sverige antog sin första officiella kulturpolitik 1974, finns i dag en struktur för att en geografiskt spridd publik regelbundet skall kunna ta del av ett stort och varierat utbud av högklassig danskonst.

Dansnät Sverige har genom det nationella uppdraget fört den svenska kulturpolitiken från ord till handling. Det har visat en möjlig väg att ge människor, oavsett var de bor, möjlighet att ta del av högkvalitativ danskonst genom en lokal dansrepertoar med kvalitet, bredd och internationella gästspel. Det borde vara självklart att dess påbörjade arbete ges tid och tillräckliga resurser att utvecklas vidare så att Dansnät Sverige även fortsättningsvis kan "stimulera inte bara publiken utan även dansare, koreografer och konstnärer av alla slag till fruktbart nyskapande".

Referenser

Budgetproposition för 2003. Prop. 2002/03:1

Budgetproposition för 2006. Prop 2005:06/01

Dans i hela landet 1998–2000 – erfarenheter och slutsatser, Statens Kulturråd, Stockholm 2001

Dansens Hus och regionerna: utredning av Viveka Hallberg på uppdrag av Västernorrlands landsting, jan–mars 2001, Solna 2001

Den statliga kulturpolitiken 1: Kungl. Maj:ts proposition 1974:28

Får jag lov? Ett dansförslag. Förslag till handlingsprogram för den professionella dansen i Sverige, Statens kulturråd, Stockholm 2005

Kulturpolitik. Prop 1996/97:3

Mötesanteckningar och protokoll, Dansnät Sverige, 2002–2005

Intervjuer och samtal med Dansnät Sveriges parter och anställda, residerande koreografer och dansare samt företrädare för Dansens Hus har skett löpande under åren 2002–2005

Bilaga 1:

Några föreläsare i Dansnät Sveriges danskunskapande verksamhet 2003–2005

Pia Arebladh	verksamhetsledare Skådebanan Västra Götaland
Annelie Gardell	journalist, kulturpedagog
Marika Hedemyr	dansteoretiker, dansare i Crowd Company
Susanne Helgesson	redaktör, tidskriften Form
Per Key Björcke	bildkommunikatör
Lars Göran Karlsson	sociolog
Leif Karlsson	musiker, Kroumata
Johanna Laurent	framtidforskare
Christina Molander	marknadsförare, sedan 2004 chef för Moderna Dansteatern
Cecilia Olsson	fil dr i litteraturvetenskap, dansforskare
Bodil Persson	kritiker, pedagog och danshistoriker
Cecilia Roos	dansare, förvaltare av framtidne koreografen Per Jonssons dansverk
Margareta Tillberg	fil dr, konstvetare
Karin Tingstedt	marknadsförare/grafisk formgivare
Jan Zetterberg	tidigare chef för Dansens Hus m m

Bilaga 2:

På turné i Dansnät Sverige

Hösten 2003

Moose Dance Company, Populärkultur

Det unga danskollektivet Moose Dance Company hade bildats 1998. Populärkultur blandade röst, mim, film och dans med performans. Den blev den första föreställningen i Dansnät Sverige som arbetades fram i residens, med Gävle Teater som residensgivare.

Jo Strömgren Kompani, TOK PISIN

Jo Strömgren är med sitt kompani verksamt i och utanför Norden sedan starten 1998. I Sverige har Jo Strömgren varit gästkoreograf både på Norrdans och Älvsborgsteatern. Kompaniet hade hösten 2003 gästspelat i mer än trettio länder, bland andra Sverige.

K.Kvarnström & Co, Blind me

K. Kvarnström & Co hade före år 2003 turnerat i de flesta europeiska länder samt i Afrika, Israel, Japan, Latinamerika och USA, och Kenneth Kvarnström gjort beställningsverk för bland andra Cullbergbaletten, Kungliga Baletten och Finlands Nationalbalett. Han blev den 1 januari 2004 chef för Dansens Hus i Stockholm.

Inés Bacán/Concha Vargas, Flamencons Drottningar

Gästspel från Spanien med några av flamencons främsta utövare. Inés Bacán och Concha Vargas hade med stor framgång gästat Sverige våren 2002, och gjort klart att kroppen är ett instrument för musik, minst lika mycket som rörelse.

2004

Örjan Andersson, Worms Kvintett

Örjan Andersson har på kort tid gjort internationell karriär vid några av Europas största dans- och balettkompanier. Med sin musikalitet och starka formkänsla skapar han genomkomponerade dansverk för de stora scenerna. Med föreställningen visade han att han förmår skapa en poetisk helhet av dans, musik, bild och ord också i det mindre formatet.

zero visibility corp,...it's only a rehearsal

Norska koreografen Ina Christel Johannessen och svenske ljussättaren Jens Sethzman bildade zero visibility corp 1996. Konstellationen arbetar nästan uteslutande med experimentell elektronmusik. Rörelse och ljus är i föreställningarna jämställda, visuella element. Här arbetar de också med text, av ingen mindre än Ovidius.

Malin Hellkvist Sellén, Projekt - genusneutral armé på uppdrag och De gråtande barnen

Koreografen Malin Hellkvist Sellén visualiserar på scen sitt intresse för kropp, politik och estetik genom modern dans, performance och installation. Inte minst utforskas manligt och kvinnligt kön som föränderliga processer. År 2006 skapar hon det fjärde dansverket i residens med Dansnät Sverige, genom Norrlandsoperan/Västerbottensmusiken i Umeå som residensgivare.

Margaretha Åsberg & Pyramiderna, -skap, in the shadow of P

Margaretha Åsbergs första nya verk på fem år, fick ett strålande kritiker- och publikmottagande vid premiären i Stockholm. En koreografi med ursprung i ett djupt engagemang i kvinnors livsvillkor, av den konstnär som introducerade den postmoderna dansen i Sverige och blev landets första professor i koreografisk komposition.

Sasha Pepelyaev & Peeter Jalakas, Swanlake

Sasha Pepelyaev, en av Rysslands främsta samtida koreografer, gör i samarbete med den baltiska regissören Peeter Jalakas och något helt nytt av den klassiska baletten Svansjön. Genom ett collage av röst, mim, dans och performance skildras blir Svansjön symbolen för en fragmenterad värld där ingenting är säkert eller definierat.

Lena Josefsson & Kompani Raande-Vo, Rasande rytmisk självande skör

Lena Josefssons återkomst som chef för sitt egna Raande-Vo, efter tiden som konstnärlig ledare för Skånes Dansteater respektive Orienteatern. Här möts dansare och musiker från två kontinenter på scen och det uppstår ett nytt språk, nya rörelser, i föreställningen som sjuder av rytm och glädje. Dans i Värmland producerade föreställningen i samarbete med Kompani Raande-Vo. Residenset vid Dans i Värmland blev därmed det andra att produceras inom Dansnät Sverige.

Charlotte Engelkes, Miss Jekyll & Hyde

Med ett gediget förflutet inom dans- och performance och med en bas

i Tyskland, inspireras Charlotte Engelkes av många scenspråk som också inkluderas i hennes föreställningar: dans, sång, teater, stand-up och stumfilm. På scen sammanstrålade fyra aktörer med olika scenbakgrund i ett bisarrt och absurt sökande efter Mr Hyde.

GoteborgsOperans balett, Push!

GoteborgsOperans balett avancerade efter invigningen av sitt nya operahus 1994 snabbt från provinsialt till internationellt högintressant kompani. Med kvällens blandprogram visades bredden både i kompaniet och den samtida danskonsten genom verk av koreograferna Nacho Duato, Nicolo Fonte och Birgitta Egerbladh.

Kungliga baletten

Grundad av Gustav III 1773 är Kungliga baletten i dag ett av världens äldsta danskompanier och det enda i Sverige som regelbundet dansar klassikerna på scen. Kvällens blandprogram bjöd emellertid inte blott tåspets ur Svansjön, utan även modernt klassiskt och nyskapande modernt av Nacho Duato och Mats Ek.

2005

Lena Josefsson & Kompani Raande-Vo, Rasande rytmisk självande skör
(se ovan, 2004)

SU-EN Butoh Company, Headless - love on the other side

Susanna Åkerlund, SU-EN, är dansare, koreograf och butohkonstnär. Hon är

den i Sverige som utifrån den japanska butohdansen arbetat längst med att vidareutveckla en egen metodik och estetik med influenser från performance- och konceptkonst. Hon har turnerat med sitt kompani över hela världen.

Jenni Kivelä, Red-Letter Days (Juhlapäiviä)

Ung, finsk koreograf som fick sitt genombrott 2002, samma år som hon utexaminerades i koreografi från Teaterhögskolan i Helsingfors. Koreografiskt blandar hon text med rörelse till energiska, poetiska och ibland mycket komiska dansverk som i stämning träffande liknats vid bröderna Kaurismäkis filmer.

La Calebasse de Merlin Nyakam, Récréation primitive

Kompaniet bildades år 2000 av koreografen Merlin Nyakam, född i Kamerun, länge stjärndansör i Kameruns nationalbalett men numera verksam i Frankrike. I föreställningen blandar fem dansare afrikanska uttryck med europeiska och tre musiker J S Bach med traditionell afrikansk musik. Sinnlighet blandas med musik.

Rani Nair, Well

Känd som utmejslad solist med en personlig blandning av modern västerländsk och traditionell indisk dans, har Rani Nair, tillsammans med dansarna Anna Pehrsson och Maria Naidu, här för första gången arbetat fram sitt första gruppverk. Föreställningen blandar ord och rörelse, bild och musik och blev den tredje att produceras i residens inom Dansnät Sverige. Jönköpings kommun var residensvärd.

Idiot Savant, Vita män

I denna nystartade nycirkusgrupp medverkar bland andra en utbildad trollkarl och "Ballongmannen" med flera ur Cirkus Cirkör, här i en föreställning om moderna män på gränsen till kreativt sammanbrott. Utrustade med nycirkusens olika verktyg och en stor dos självironi inges hopp och lindring för den eventuellt återkommande känslan av att vara uttråkad.

Top 9, Accents The Show

Skicklig, generös – och rå - streetdance från ryska S:t Petersburg till koreografi, scenografi och musik av Konstantin Bredis (Masta BK). Gruppen har medverkat i flera stora internationella tävlingar, turnerat i Europa och gjorde 2004 succé i Parkteatern. En breakdansföreställning full av oväntade musikval, rytmer och infall, från rituell dans till akrobatiska tricks.

Carl Olof Berg, Helkväll med Berg

Carl Olof Berg har sedan han gick ut koreografutbildningen 1998 arbetat både med teater och opera. Men framförallt har han arbetat med dans, och visar i sitt dryga 10-tal mycket musikaliska dansverk för små och stora scener sin otvetydiga tilltro till dansrörelsen som förmedlare av känslor och budskap av egen kraft. Helkvällen inkluderar duetten Play me the Bolero från 2004, och helt nya Revolver för tre dansare.

Bilaga 3:

Dansnätenkät – juni 2005

UPPBYGGNADSSKEDET

Beskriv, som du minns det, det första årets verksamhet?

Beskriv, som du minns det, det andra årets verksamhet?

Beskriv, som du minns det, det tredje årets verksamhet?

Vilka misstag (eller negativa erfarenheter) uppfattar du har varit de största under de här tre åren?

i. Beskriv kort även konsekvenserna de fick.

Vilka positiva effekter uppfattar du har varit de största under de här tre åren?

i. Beskriv dem kort.

Är dina lärdomar om Dansnät Sveriges som nätverk användbart även i andra sammanhang?

i. Beskriv i så fall hur och vilka.

DANSNÄTETS EV. EFFEKTER

Har Dansnät Sverige påverkat dina möjligheter att verka för dansen lokalt?

i. Om ja, beskriv hur: både plus och minus.

Uppfattar du att publikens attityder gentemot dansen som konststart har förändrats under de här tre åren?

i. Beskriv i så fall hur.

Uppfattar du att offentliga anslagsgivares attityder gentemot dansen har förändrats under de här tre åren?

i. Beskriv i så fall hur.

Vet de lokala makthavarna på din ort vad Dansnät Sverige är?

Har möjligheterna till samverkan med andra orter påverkats av Dansnät Sveriges tillkomst?

i. Om ja, beskriv hur.

Har massmediernas bevakning av dans förändrats under de här åren?

Beskriv kort hur din egen attityd mot dansen som konstform och dansaren som konstnär ev. förändrats under de här åren?

Har nätverken för tekniker och kommunikatörer förändrats genom Dansnätets tillkomst? Om ja - beskriv på vilket sätt (kanske arbetsätt, inköpsrutiner etc.)

DANSNÄTETS EV. FRAMTID

Vilka fördelar anser du finns med Dansnät Sverige i dess nuvarande form?

Vilka nackdelar anser du finns med Dansnät Sveriges nuvarande form?

Bör Dansnät Sverige finnas kvar?

Om du anser att Dansnät Sverige bör avvecklas, anser du i så fall att Dansnätet bör ersättas av någonting annat och i så fall vad?

Om du anser att Dansnät Sverige bör finnas kvar: hur anser du då att Dansnät Sverige bör utvecklas?

Kan Dansnät Sverige växa?

i. Om ja, hur. Om nej, varför inte.

Bör Dansnät Sverige krympa?

i. Om ja, varför.

Text: Lena From och Dansnät Sverige
Form & produktion: Ida Offenbartl
Tryck: NRS Tryckeri, Huskvarna

juni 2006

Dansnät Sverige

Dansens Hus
Wallingatan 21
111 24 STOCKHOLM

08-508 990 00

www.dansnatsverige.se